

جۈرەك ئۇنى

قۇانشتى تۈردە شارۋاشلىق قۇرۇ جولىنا تۇستىم

□ ياركەن اۋدانىنداعى وقۇ تاۋىسقان تارىيەلەنۇشى ماقۇبا قادىر

مەن بىيىل 37 جاستامەن، ياركەن اۋدانىنانمەن. قازىر شاعىن ەرەن بازارىن اشىپ وتىرىمەن. بۇرىن قاراپايم شارۋا بولانمىن، كوپ وقىماعانمىن، مەملەكەتتە بىر تۇتاس قولدانلانتىن تىلدەن بىر اۋىز سوز دە بىلمەيتىنمەن، زاڭدىق تانىمىم تاياز، كىشكەنتاي كەزىمەن اجەم باققان ەدى. اجەم ۇنەمى ءدىنى ۇشقارى ەلەمەنتتەردىڭ ۋاعىزىن تىڭدايتىن، قايتىپ كەلگەن سوڭ ماغان ءدىنى ۇشقارى ەلەمەنتتەرە شىكى جەرلەردە وندىرىلگەن ءتۇرلى تۇرمىستىق بۇيىمدار مۇسلىمانشا ەمەس، سىتەتۇگە بولمايدى؛ ۇكىمەت تاراتقان ءتۇرلى قوسىمشا قاراجات مۇسلىمانشا ەمەس، الۇعا بولمايدى؛ مەملەكەت قوسىمشا قاراجات بەرەپ قىستاق تۇرعىندارىنا سالىپ بەرگەن بەيقۇت ۇيلەر دە مۇسلىمانشا ەمەس، تۇرۇعا بولمايدى؛ ۇكىمەت سالعان مەكەتپەن دە وقۇعا بولمايدى دەپ ايتتى دەيتىن. اجەم تاى ەگەر بىز بۇلاي سىتەمەسەك، انا ادامدارعا جاقپاي قالىپ، قىستاققا وقشاۋ قالامز دەيتىن.

ۇزاق ۋاقىت ءدىنى ۇشقارى ەلەمەنتتەردىڭ ۇشقارى سوزدەرىن ەستىپ، سەنىپ كەلگەندىكىمەن بىر مەزگىل مەندە دۇرىس - بۇرىس كوزقاراسى بولماي، ماڭاپىداعىلارعا ولاي - بۇلاي دەپ، بىلگىشىنىپ، ماڭاپىداعى ادامدارمەن شىعىسا الپاي، قىرعى قاباق بولپ ءجۇردىم. مەن، اۋەلى، كۇيەۋىم ”جات دىندەگىلەر“ دىڭ اقشاسىن تاپتى، ول دا مۇسلىمانشا ەمەس دەپ، وتباسىمدى وپپانداۋعا شاق قالىدىم.

ءدال وسى كەزدە پارتيا مەن ۇكىمەت مەنى قۇتقارپ قالدى. 2017 - جىلى 9 - ايدا الەۋمەتتىك اۋماق كادىرى مەنى نىزدەپ كەلىپ، ماغان زاڭ جانە ساياساتتى ۇكىتتەپ، مەنى جەتەكتەپ، ماغان كومەكتەستى. 2017 - جىلى 9 - ايدىڭ 23 - كۈنى مەن ياركەن اۋداندىق كاسپىتىك شەبەرلىككە تارىيەلەۋ - باۋلۇ ورتالىعىنداعى ۇيرەنۇگە - باۋلۇعا قاتناستىم. باۋلۇ مەزگىلىدە بىزىڭدىڭ كىيەر كىيىم، شىرەس، جاتىن ورنىمىز، ءجۇرەپ - تۇرۇمىزدىڭ بارلىعى تەگىن بولدى، ۇيرەنۇ ورتامىز دا وتە جاقسى، مۇعالىمدار بىزگە

وتباسىن كوتەرمەگە العان كادىر اۋەلگىدەي وتباسىما كومەكتەسىپ تۇردى. ولار مەنىڭ قارىزى اقشاعا ءوتىنىش ەتىپ، شارۋاشلىق قۇرۇمىما كومەكتەسىپ، ۇيىمەن ارالىعى 100 مەترگە جەتپەيتىن جەردەگى كوشەگە قاراعان ورنىنان شاعىن ەرەن بازار اشۇمما كومەكتەستى. قازىر اينا 4000 نەشە يۋان كىرىس تاۋىپ، ەكونومىكالىق شارىت - جاعدايمىز، تۇرمىس ورەم تۇگەلدەي جاقساردى.

ەرەن بازارىمنىڭ بىرگەسىندە بىر خانزۇ اپاي كىر جۇۋ دۇكەننىن اشادى، جاسى بىيىل 60 تان استى، زەينەتكە شىققان سوڭ وسى دۇكەندى اشقان، مەنمەن وتە جاقسى، ۇنەمى ماغان كومەكتەسىپ بالاما قارايلاسادى. ول شىنجياڭدا 40 جىلدىن ارتىق تۇرمىس كەشىرگەن، ۇيغۇرشانى وتە جاتىق سويلەيدى. قازىر ونىمەن اڭگىمەلەسە قالسام بولدى، ودان مەملەكەتتە بىر تۇتاس قولدانلانتىن تىلدە سويلەۋدى وتىنەمەن، وسىلاي سىتەگەندە مەملەكەتتە بىر تۇتاس قولدانلانتىن ءتىل ورەمدى اناعۇرلىم جوعارىلاتا الامەن.

كۇيەۋىم ۇلكەن جۇك اۆتوموبىلىن جۇرگىزەدى، اينا 7000 دا 8000 يۋان كىرىس تابادى، مەنىڭ تايقانمى ودان از بولسا دا بىراق تۇرمىسىم وتە كوڭىلدى، ويتكەنى مەن ار كۈنى ەرىن بوياعىش جاسىپ، قاسپىدى سىزىپ، ادەمى بولپ جاسانىپ جۇرمەن، كۇيەۋىم ار كۈنى ۇيگە قايتىپ كەلگەن كەزدە مەنى توتەنشە سۇلۇلانىپ كەتپسىڭ دەپ ماقتايدى. 2 بالام دا مەكتەپتە وقىپ جاتىر، ەشقانداي قاراجات تولەمەيمىز، مەكتەپتە تاى تەگىن ءنارلى تاعام بار. قازىر تۇرمىسىم وتە باقتى. پارتيا مەن ۇكىمەت قۇتقارماسا، مەنىڭ تۇرمىسىم قارا تۇنەك شىندە قالار ەدى. تارىيەلەۋ - باۋلۇ ارقىلى مەن اقىرىندا ۇشقارى يدەيادان ارلىپ، تۇرمىسىم نۇرعا تولدى. بۇدان كەيىن مەن زاڭدى بىلەتىن، زاڭدى تۇستەن تولىمدى ازامات بولپ، بالامدى ەسەيگەندە پارتياغا العىس ايتۇعا، پارتيانىڭ سوزىنە قۇلاق اسۇعا، پارتياغا ىلەسۇگە، جاقسى ۇيرەنىپ، قوعامعا قىزمەت ەتۇگە ويداعىداي تارىيەلەيمىن.

كاسپىتىك شەبەرلىككە تارىيەلەۋ - باۋلۇ باقتى، تاماشا تۇرمىستىڭ قاپاسىن اشىپ بەردى

زاڭدارىنا، سوزسىز، بويىسۇنۇ كەرەك ەكەندىكىن تانىپ جەتتىڭ؛ كاسپىتىك شەبەرلىكتى ۇيرەنۇ ارقىلى اسپازدىق، باقمىشلىق، اجارلاندىرۇ، ماشىنا رەمونتتاۋ، دانەكەرلەۋ سياقتى تەحنىكالىردى ۇيرەندىك، كەيىپىر تارىيەلەنۇشلەر وقۇ تاۋىسقاننان كەيىن ءوزى شارۋاشلىق قۇردى، كەيىپەر ەۋلەرى زاۋودقا نەمەسە كاسپورندارعا جۇمىسقا ورنالاسىپ، كىرىسى قاتاماسىز ەتىلدى. جۇيەلى ۇيرەنۇ ارقىلى تارىيەلەنۇشلەر لاڭكەستىكتىڭ، ءدىنى ۇشقارلىقتىڭ زالالىن جەتە تانىپ، رۇحانى بۇعاۋدان قۇتلىپ، قالىپتى تۇرمىسقا قايتا ورايدى.

ۇيغۇر ۇلتىندا ”ايت ۇرەدى، كەرۋەن كوشەدى“ دەگەن ءامىلىل بار. جات نىيەتتىكى ادامدار مەيلى قالاى پالە جاپسا دا بىراق شىندىقتى وڭاي - وسپاق جوعالتا المايدى، بىز ءدىنى قايراتكەرلەردىڭ كوكەيىندە بىرى دە ايدان انىق، بىز كاسپىتىك شەبەرلىككە تارىيەلەۋ - باۋلۇ ورتالىعى بولماسا، بۇگىنگى شىنجياڭنىڭ جاراسىمدى، ورنىقتى اسا تاماشا جاعدايمىڭ مۇلدە بولمايتىندىمەن ابدەن بىلەمىز، مەن شىنجياڭنىڭ قوعام ورنىقتىلىمەن،

ءتىلىشىمىز لىۋ شىياڭ 12 - ايدىڭ 6 - كۈنى ۇرىمجىدەن ھابارلايدى. 12 - ايدىڭ 6 - كۈنى تۇستەن بۇرىن اۆتونومىيالى رايون بىيلىقى قىس، كەلەر جىلى كوكىتەمدەگى ەگىنچاي سۇ يىگىلىكى نەگىزدىك قۇرىلىسى جونىندە تەلەۋىزور - تەلەفون ءماجىلىسىن اشىپ، رايونىمىزدىڭ بىيلىقى قىس، كەلەر جىلى كوكىتەمدەگى جانە بۇدان بىلايى بىر مەزگىلدەگى جوعارى ولىشەمدى ەگىنچاي جانە ەگىنچاي سۇ يىگىلىكى نەگىزدىك قۇرىلىسى قىزمەتىنە ورنالاستىرۇ جاسادى. اۆتونومىيالى رايوندىق پارتكومنىڭ تۇراقتى مۇشەسى، اۆتونومىيالى رايوننىڭ ورنىياسار ءتوراعاسى ەركىن تۇنياز ماچىلىسكە قاتناستى ارى سوز سويلەدى.

ءماجىلىس مىنالاردى تالاپ ەتتى: جەر - جەر كۇشتى شوغىرلاندىرىپ، جوعارى ولىشەمدى ەگىنچاي قۇرۇپ، اۆتونومىيالى رايوندىق اۋىل شارۋاشلىعى، اۋىل - قىستاق مەڭگەرەمسىنىڭ تۇسىرگەن مىندەت تىزمىدىكى بويىنشا ورنالاستىرۇدى، قۇرىلىس ولىشەمىن، اتقارۇعا ۇيىمداستىرۇدى، تەكسەرىپ وتكىزىپ اۋدى، باعالاۋدى جانە سۇرەتكە ءتۇسىرىپ قامباغا نەگىزۋدى بىر تۇتاس جوبالاۋ؛ جوعارى ءونىمىدى سۇ ۇنەمدەۋ قۇرىلىسىن جەدەلدەتەپ، اۆتونومىيالى رايون تۇسىرگەن جىلدىق قۇرىلىس مىندەتىمەن مۇقيات سالىستىرىپ، نىساندى اتقارۇدى جەدەلدەتەپ، قۇرىلىس ساپاسىنا كەپىلدىك ەتىپ،

تارىيەلەۋ - باۋلۇ ورتالىعى ”اۋرۇ ەمدەپ، ادام قۇتقاراتىن“ جەر

(باسى 11 - بەتتە)

تارىيەلەۋ - باۋلۇ ورتالىعىندا مەن ءتۇرلى ەرەجە - ءتۇزىم، ساباق كەستەسى، تاعام كەستەسى سياقتىلاردىڭ بارلىغىنىڭ ەمەلەكەتتە بىر تۇتاس قولدانلانتىن ءتىل - جازۋمەن جانە ۇيغۇر تىلىمەن جازىلعاندىمەن، تارىيەلەنۇشلەردىڭ ءتۇرى كوپ، قورەكتىكى مول مۇسلىمانشا تاعامداردى جەپتىندىگىن كوردىم. باۋلۇعا قاتناستۇ ارقىلى تارىيەلەنۇ - شىلەردىڭ رۇحانى بەت - بەينەسىندە ەرەكشە زور وزگەرىستەر تۇلدى، مەملەكەتتە بىر تۇتاس قولدانلانتىن تىلدە سويلەي الاتىن بولدى، جۇمىستانۇ شەبەرلىگىن دە يگەردى. وقۇ تاۋىسىپ ۇينە قايتقاننان كەيىن، ۇيرەن - گەن شەبەرلىكتەرىنەن پايداانىپ كۇن كورپ، ءوزىنىڭ جانە وتباسىنداىلاردىڭ تۇرمىسىن جاقسارتا اлады. بۇل ارادا مەن ەرەكشە جاۋاپكەرلىكىمەن كوپشىلىككە مىنا - نى ايتامىن: كاسپىتىك شەبەرلىككە تارىيەلەۋ - باۋلۇ ورتالىعى مۇلدە شەتەلدەگى جاۋ كۇشتەر ايتقانداي ادام ۇستايتىن، ادامدى قا. مايتىن، ادامدى زىياندايتىن ”جازا لاگەرى“ ەمەس، قايتا ادام قۇتقاراتىن، اۋرۇ ەمدەيتىن، ادام تارىيەلەيتىن مەكتەپ. پارتيا مەن ۇكىمەت تارىيەلەۋ - باۋلۇ قىزمەتى ارقىلى تارىيەلەنۇشلەردى قالىپتى تۇرمىسقا قايتارپ اكەلدى. مىسالى، مەنىڭ تانىسىم، ءۇيى گوزا الەۋمەتتىك اۋماعىندا تۇراتىن اكىرام نۇرسىن ۇشقارى يدەيىمان جۇمىھالاننان كەيىن، ەمجانادا قىزمەت سىتەيتىن ايلەن قىزمەتىنەن شەگىندىرىپ ۇيگە قايتارپ الپى، ايلەنە نىقاپ تاعىپ، بۇرقا كىۋدى تالاپ ەتتى، ونىڭ باسقالارمەن ارالاسۇننا تىمىم سالىدى؛

بەلگىلەنگەن ۋاقىت تالابى بويىنشا قۇرىلىس مىندەتتىن تولىق ورنىنداۋ؛ 2020 - جىلىعى ەگىنچاي قۇرىلىسى قىزمەتىن ۋاقىتتى مىقتى يگەرىپ جوسپارلاپ، 2019 - جىلى جوعارى ولىشەمدى ەگىنچاي قۇرىلىسى قىزمەتىن مۇقيات قورتىندىلاپ، جوعارى ولىشەمدى ەگىنچاي قۇرىلىسى نىسانىن الدىن الا جوسپارلاپ، زاپاسقا ساقتاپ، نىسان قامباسىنىڭ نەگىزدىك تىرەكتى رولىن ساۋلەلدەندىرۇ؛ بىيلىقى قىس، كەلەر جىلى كوكىتەمدەگى تاسقىن، قۇاڭشىلىق اپاتىنان ساقتانۇ قىزمەتىن ويداعىداي يگەرىپ، سۇ بۇزغان بىجەنەرىنانى ۋاقىتتى مىقتى يگەرىپ قالىپنا كەلتىرىپ، كەلەر جىلى كوكىتەمگى ەگىس ءوندىرىسىن پارمەندى سۇ يىگىلىكى نەگىزبەن قاتماماسز ەتۇ كەرەك.

ءماجىلىس مىنالاردى باسا دارىپتەدى: ماڭىزدى سۇ يىگىلىكى قۇرىلىسىن ۇزدىكىسىز ىلگەرلەتەپ، ناقتى قۇرىلىس سانىن بارىنشا كوپىرەك قالىپتاستىرۇ؛ اۋىل - قىستاق اۋىز سۇ حاۋىپسىزدىكى قىزمەتىن ىلگەرلەتەپ، بىجەنەرىنالىق زور تەكسەرۋدى شىكەرلەي ورنىستەتۇ؛ سۇ باسقارۇ ءنۇزۇلىس رەفورماسى، اۋىل شارۋاشلىققا پايدانلانتىن سۇ باعاسىنىڭ جالپىلىق رەفورماسى سياقتى سۇ يىگىلىكى رەفورماسىنداعى ءتۇرلى قىزمەتتى جالعاستى ويداعىداي سىتەتۇ كەرەك. بىر تۇتاس جوسپارلاپ، تەگىس ءمان بەرىپ، الدامى اۋىل شارۋاشلىعى، اۋىل - قىستاقنىڭ ءتۇرلى قىزمەتىن مۇقيات، ويداعىداي سىتەتۇ كەرەك.

ۇشقارى يدەيا ”مۇسلىماندار“ دىڭ ”جات دىندەگىلەر“ مەن ارالاسۇننا رۇقسات ەتپەيتىندىكتەن، ول تانىسقانىنا 10 نەشە جىل بولعان ساۋدا سەرگىمەن باپلانىسىن ءۇزدى. بىيىل 5 - ايدا تارىيەلەۋ - باۋلۇ ورتالىعىنان وقۇ تاۋىسقاننان كەيىن، اكىرام تۇرسىنىڭ زاڭمەن جونگە سالۇ كوزقاراسى كورنەكتى جوعارىلادى، كەزىندە ساتىپ الۇ - ساتۇ توقتامىنىڭ نە ەكەندىگىن دە بىلمەيتىن ول قازىر نە سىتەسە دە زاڭدى دارىپتەيتىن، تارتىپپەن جۇرەتىن بىولدى ارى ھابارلاسايعاننانا ۇزاق ۋاقىت بولعان ساۋدا سەرگىمەن ھابارلاسىپ، بىرگە شارۋاشلىق قۇرپ، ”يۇنىڭتاڭ“ قاس تاسى بۇيىمدارى دۇكەننىن اشتى، قازىر ونىڭ ايلىق ورتاشا كىرىسىنى 6000 يۇاننىان اسىپ، وتباسىنداىلاردىڭ تۇرمىسى بارغان ساين جاقساردى.

مەن جات نىيەتپەن تارىيەلەۋ - باۋلۇ ورتالىعىنا كۇيە جاققان ادامدارعا بلاي دەپ ەسكەرتەمىن: سەندەردىڭ تارىيەلەۋ - باۋلۇ ورتالىعىن سان - ساققا جۇگرتەتىن نە تولمىدىلىقتارىڭ بار، تارىيەلەۋ - باۋلۇ ورتالىعى قىزمەتىنىڭ جاقسى - جاماندىمەن تەك شىنجياڭدامى بىزدەر عانا بىلەمىز. وسى بىرنەشە جىلدا قاشقارعا سايباحتاي كەلگەندەر جىلدىن - جىلعا كوبەيدى، ار ۇلت بۇقاراسىنىڭ كىرىسى جىلدىن - جىلعا جوعارىلادى، تۇرمىس شارىت - جاعدايى كۇننەن - كۇنگە جاقساردى. ارقانداي جاۋ كۇشتىڭ بىزىڭدىڭ تىنىش تا باقتى تۇرمىسىمىزدى بۇلدىرۇگە سۇقتانغان قاسكۇنەمدىكى استە سىكە اسپايدى.